
[2015-21-RE](#)

CAUSA 2015-21-RE

(Sans Leon c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 298-2015. Recurs d'empara

Aute del 9 de novembre del 2015

BOPA núm. 79, del 18 de novembre del 2015

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 3 de juliol del 2015, per la representació processal del Sr. Albert Sans Leon, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 8 de gener del 2015, dictada pel Tribunal de Corts i contra la sentència del 30 d'abril del 2015 i contra l'aute del 18 de juny del mateix any, dictats per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració de diversos vessants del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que anul·li les decisions objecte de recurs, tot d'acord amb les peticions concretes sol·licitades en el cos d'aquest escrit en cadascun dels greuges plantejats;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 29 de juliol del 2015;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Isidre Molas Batllori;

Antecedents

Primer

En el marc d'un litigi per la compravenda a terminis d'un vehicle, el comprador va denunciar que el venedor, Sr. Albert Sans Leon, l'havia amenaçat que si no pagava vendria el deute a una altra persona a Espanya que atemptaria contra la seva salut sense masses miraments. També hauria enviat dues persones que el van visitar al seu lloc de treball per atemorir-lo. Arran d'aquests fets el comprador, de 19 anys, va patir un trastorn per estrés posttraumàtic de tipus moderat i agut, d'una evolució de 3 mesos i amb seqüeles de tipus lleu.

El Ministeri Fiscal va qualificar provisionalment els fets com a constitutius d'un delictes major d'amenaçes condicionals d'un mal constitutiu d'un delictes i d'un delictes major d'extorsió amb intimidació, en grau de temptativa (articles 140.1 i 207 del Codi penal).

Segon

El 8 de gener del 2015, el Tribunal de Corts va dictar una sentència en què absolia el Sr. Albert Sans Leon del delictes major d'extorsió i el condemnava com a responsable penalment en el concepte d'autor d'un delictes major continuat d'amenaçes condicionals d'un mal constitutiu de delictes, sense la concurrència de circumstàncies modificatives de la responsabilitat criminal, a la pena de 2 anys de presó condicional amb un termini de suspensió de 4 anys, i a la pena complementària de no contactar amb l'altra part durant el període de 4 anys.

Així mateix, condemnava a l'acusat al pagament de les despeses processals causades i a indemnitzar l'altra part amb la suma de 1.500,00 €, amb els interessos legals fins al seu pagament total.

Tercer

La representació processal del Sr. Albert Sans Leon va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta sentència i, el 30 d'abril del 2015, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència mitjançant la qual estimava parcialment aquest recurs i revocava parcialment la sentència del Tribunal de Corts en el sentit de reduir a 18 mesos la pena de presó condicional amb els mateixos terminis de suspensió de pena i de prohibició de contactar amb l'altra part. Així mateix, fixava la indemnització a 1.000,00 €.

Quart

La representació processal del Sr. Albert Sans Leon va interposar, aleshores, un incident de nul·litat d'actuacions en què al·lega, en primer lloc, que s'han vulnerat els principis acusatori i de legalitat, ja que, segons el seu parer, el Ministeri Fiscal no s'hauria d'haver personat a la causa, atesa l'enemistat manifesta entre el processat, el seu lletrat i el fiscal general. En segon lloc, al·lega la manca d'exercici probatori de l'acusació que desemboca en les vulneracions del principi *in dubio pro reo* i de la presumpció d'innocència. I en tercer lloc, sosté que s'ha vulnerat el seu dret a un tribunal imparcial, perquè una magistrada del Tribunal de Corts té igualment una enemistat manifesta amb la defensa.

Cinquè

El 18 de juny del 2015, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute que desestimava aquest incident de nul·litat d'actuacions.

Sisè

El 3 de juliol del 2015, la representació processal del Sr. Albert Sans Leon va interposar un recurs d'empara contra la sentència del 8 de gener del 2015, dictada pel Tribunal de Corts i contra la sentència del 30 d'abril del 2015 i contra l'aute del 18 de juny del mateix any, dictats per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració de diversos vessants del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

Aquesta part inicia el seu escrit recordant una altra causa penal de la qual es va derivar la sentència del 5 de maig del 2014, recaiguda en la causa 2014-39-RE del Tribunal Constitucional en què el Sr. Albert Sans Leon va ser emparat per la vulneració del seu dret a la presumpció d'innocència, reconegut a l'article 10.2 de la Constitució. En el marc d'aquella causa va ingressar al Tribunal de Corts 16.864,44 € en pagament de les indemnitzacions i de les costes processals establertes en les sentències posteriorment anul·lades pel Tribunal Constitucional. Aquesta part va demanar la devolució d'aquesta quantitat i, el 20 de maig del 2014, mitjançant providència, el Tribunal de Corts va decidir no donar lloc a aquesta petició, sense perjudici d'allò que determinés la nova sentència que havia de pronunciar-se.

Segons el parer d'aquesta part, aquesta resolució és arbitrària, injusta, mancada de fonamentació, vulnera el principi de legalitat i perjudica el fons de la qüestió penal.

Pel que fa al fons concret de la causa actual, la part recurrent articula el seu recurs al voltant de tres greuges.

En primer lloc, considera que s'han vulnerat els principis acusatori i de legalitat. Recorda que aquesta part ha intentat recusar el fiscal general, perquè, segons el seu parer, l'enemistat manifesta que existeix entre el fiscal general i aquesta part queda provada amb la queixa que el primer va efectuar al Col·legi d'Advocats d'Andorra contra aquest lletrat, reservant-se, a més, les accions penals que es poguessin derivar de les seves actuacions. L'Acord de l'11 de desembre del 2013 que denega la recusació del fiscal general no ha estat mai tramesa a aquesta part, cosa que vulnera el seu dret a la defensa.

En definitiva, aquesta part considera que el Ministeri Fiscal no hauria d'haver-se personat en aquesta causa, deixant que ho fes únicament l'acusació particular, si així ho hagués considerat oportú. Per consegüent, sense acusació no s'hauria celebrat el judici, *"ja que això vulnera el principi acusatori (...), la qual cosa i al seu torn, vulnera el principi de legalitat (...) i també vulnera el dret a un procés degut"*, motius pels quals es demana l'anul·lació de les resolucions impugnades i la retroacció de les actuacions.

En segon lloc, al·lega la manca d'exercici probatori de l'acusació. Segons el seu parer, no hi ha cap prova, més enllà de les manifestacions del denunciador, que demostrï que el recurrent proferís amenaces o que aquest es podia vincular amb altres persones que amenacessin al denunciador. Per consegüent, s'han vulnerat el principi *in dubio pro reo* i la presumpció d'innocència del recurrent. No

existeix ni una sola prova de càrrec i en cas de dubte raonable, per manca o insuficiència probatòria, s'ha d'afavorir al processat. En aquest sentit, aquesta part analitza el contingut de les sentències del Tribunal de Corts i de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia per demostrar que no fonamenten la condemna del recurrent en cap prova concloent i ometen les proves de descàrrec.

En tercer lloc, al·lega la vulneració del seu dret a un procés substanciat per un tribunal imparcial, pel fet de l'enemistat manifesta d'una magistrada del Tribunal de Corts. En aquest cas, tampoc s'ha traslladat a aquesta part l'informe emès per aquesta magistrada davant el Tribunal Superior de Justícia que va desestimar la recusació (aute del 16 d'octubre del 2014), cosa que vulnera igualment el dret a la defensa d'aquesta part.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que anul·li les decisions objecte de recurs, tot d'acord amb les peticions concretes sol·licitades en el cos d'aquest escrit en cadascun dels greuges plantejats.

Setè

El 29 de juliol del 2015, el Ministeri Fiscal va presentar un informe en què demana a aquest Tribunal que declari la inadmissió a tràmit d'aquest recurs d'empara per la seva manca manifesta de contingut constitucional, d'acord amb les disposicions de l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

Pel que fa a l'argument relatiu a la valoració de la prova i a les vulneracions del principi *in dubio pro reo* i de la presumpció d'innocència, el Ministeri Fiscal recorda que el recurs d'empara no correspon a una tercera instància de valoració de la prova i, d'acord amb la jurisprudència mateixa del Tribunal Constitucional, resta únicament destinat a la protecció dels drets constitucionals. En aquesta causa, el recurrent ha pogut fer valer tots els mitjans de prova que ha cregut convenient i ha pogut preguntar als testimonis compareguts en primera instància allò que va creure necessari, sense que aquests hagin de tornar a comparèixer. El Ministeri Fiscal considera que la prova practicada a l'acte de la vista oral va permetre desvirtuar la presumpció d'innocència del recurrent en base a indicis varis, concomitants i interrelacionats entre ells que van permetre als tribunals ordinaris arribar a la convicció que els fets relatats pel perjudicat i negats pel recurrent eren certs, motius pels quals no es poden titllar les motivacions contingudes en les resolucions impugnades d'arbitràries, ni d'irracionals, ni incongruents.

Pel que fa a la recusació del fiscal general i a la recusació d'una magistrada del Tribunal de Corts, el Ministeri Fiscal manifesta que aquests punts van quedar resolts i no és procedent fer valer aquests arguments contra els quals la via ha quedat esgotada. Si bé el recurrent considera que el Ministeri Fiscal no hagués hagut de personar-se en aquest litigi, cap norma pot avalar aquesta pretensió, ans al contrari, la postura del recurrent podria produir una vulneració del dret a la jurisdicció de les víctimes i una vulneració del principi de legalitat.

Fonaments jurídics

Primer

El recurs d'empara presentat contra la sentència del 8 de gener del 2015, dictada pel Tribunal de

Corts en primera instància, contra la sentència del 30 d'abril del 2015 i contra l'aute del 18 de juny del mateix any resolent un incident de nul·litat d'actuacions, dictats per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia addueix els següents motius pels quals demana l'empara basant-se en l'article 10.1 de la Constitució: a) "*manca d'exercici probatori de l'acusació*", que desemboca en la "*vulneració del principi in dubio pro reo i de la presumpció d'innocència*" i "*fonament insuficient de les sentències*"; i, b) la "*vulneració dels principis acusatori i de legalitat*", car el Ministeri Fiscal no hauria d'haver-se personat en la causa, "*atesa l'enemistat manifesta entre el processat, el seu lletrat i el fiscal general*" raó per la qual el recurrent havia demanat la seva recusació; així com la vulneració del dret a un tribunal imparcial pel fet que la recusació instada pel recurrent, també per enemistat manifesta, d'una magistrada del Tribunal de Corts no havia prosperat i aquella havia format part del Tribunal que l'havia jutjat.

Segon

D'acord amb una jurisprudència reiterada i constant, el Tribunal Constitucional recorda que correspon en exclusiva als òrgans judicials de la jurisdicció ordinària la missió d'interpretar i d'aplicar l'ordenament jurídic, així com de valorar les proves practicades.

Pel que fa als fets provats, l'article 91 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional estableix taxativament que: "*el Tribunal considera fets provats els que figurin amb aital caràcter a la causa recorreguda*". I, per tant, la valoració de les proves i la subsegüent determinació dels fets provats correspon en exclusiva als tribunals ordinaris. El Tribunal Constitucional no és una tercera instància d'apel·lació o de cassació; analitza només els aspectes constitucionals i solament examina aquelles resolucions judicials que *prima facie* podrien semblar que contenen decisions arbitràries, incongruents o absurdes. Les sentències i l'aute impugnats no són arbitraris, ni contenen raonaments irracionals o incongruents, sinó que estan fonamentades en Dret.

En aquest cas, els tribunals, després d'haver realitzat la pràctica de la prova i d'haver-la valorat, han determinat els fets provats. Resulta, doncs, sense fonament la referència al principi general *in dubio pro reo*, perquè no sembla que el tribunal hagi dubtat en la valoració de la prova practicada i en la determinació dels fets provats. No s'evidencia tampoc que la presumpció d'innocència de l'acusat hagi estat afectada per l'actuació dels diferents òrgans jurisdiccionals que han intervingut en la causa.

Tercer

L'ordenament andorrà estableix uns procediments incidentals de recusació previstos en els articles 73, 74, 75 i 90 de la Llei qualificada de la Justícia i en l'article 7 del Codi de procediment penal, uns procediments que van ser instats pel recurrent argumentant l'enemistat manifesta del fiscal general i d'una magistrada del Tribunal de Corts amb l'acusat i amb l'advocat defensor, recursos que van ser desestimats.

En el primer cas, el recurrent argumentava que el Ministeri Fiscal hauria d'haver-se abstingut de personar-se en la causa, però la demanda de recusació personal no va trobar cap norma legal que avalés que el Ministeri Fiscal no tingués l'obligació d'abstenir-se, sinó que tenia l'obligació genèrica de defensar el principi de legalitat i el principi de l'interès públic. La demanda de recusació presentada va ser resolta i denegada pel Consell Superior de la Justícia per un Acord de l'11 de desembre del 2013, sense que la llei obri la possibilitat de cap recurs en contra de la decisió, la qual,

per tant, esdevingué ferma i executiva.

Amb posterioritat, el recurrent va promoure la recusació d'una magistrada del Tribunal de Corts amb la mateixa motivació; en aquest cas la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va ser l'òrgan competent per tal de decidir i va acordar, en l'aute del 16 d'octubre del 2014, desestimar-la, decisió que esdevingué també ferma i definitiva. El Tribunal Superior de Justícia va revisar la sentència del Tribunal de Corts i va reduir la pena al recurrent.

En tot cas, el fet d'haver demanat dues recusacions, les quals han estat denegades pels òrgans judicials corresponents, no són cap indicatiu, per elles mateixes, que s'hagi produït la vulneració del dret del recurrent a un tribunal imparcial.

Aquest recurs d'empara no és admissible a tràmit, perquè el seu contingut no té caràcter constitucional.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2015-21-RE interposat per la representació processal del Sr. Albert Sans Leon contra la sentència del 8 de gener del 2015, dictada pel Tribunal de Corts i contra la sentència del 30 d'abril del 2015 i contra l'aute del 18 de juny del mateix any, dictats per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia.

Segon

Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president del Tribunal de Corts, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

Tercer

Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 9 de novembre del 2015.

Laurence Burgorgue-Larsen

Isidre Molas Batllori

Presidenta

Vicepresident

Pierre Subra de Bieusses
Magistrat

Juan A. Ortega Díaz-Ambrona

Magistrat